

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2015)0230

Paraguay: právní aspekty spojené s těhotenstvím dětí

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. června 2015 o Paraguayi: právní otázky týkající se těhotenství dětí (2015/2733(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na meziregionální rámcovou dohodu o spolupráci uzavřenou v roce 1999 mezi EU a Mercosurem,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. března 2015 o výroční zprávě o stavu lidských práv a demokracie ve světě v roce 2013 a o politice Evropské unie v této oblasti¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1567/2003 ze dne 15. července 2003 o podpoře politik a opatření, která se týkají reprodukčního a sexuálního zdraví a s ním souvisejících práv v rozvojových zemích²,
- s ohledem na paraguayský trestní zákoník (zákon č. 1160/97) ze dne 26. listopadu 1997, především na jeho čl. 109 odst. 4,
- s ohledem na pátý rozvojový cíl tisíciletí (zlepšení zdraví matek),
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte, zejména na její článek 3,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) z roku 1979,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a boji proti němu (Istanbulskou úmluvu),
- s ohledem na prohlášení pracovní skupiny OSN pro otázky diskriminace žen v právních předpisech a v praxi ze dne 11. května 2015,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení, která vstoupila v platnost dne 26. června 1987,

¹ Přijaté texty, P8_TA(2015)0076.

² Úř. věst. L 224, 6.9.2003, s. 1.

- s ohledem na žádost Výboru OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva z března 2015, aby Paraguay přepracovala a změnila své právní předpisy týkající se potratů a zajistila tak jejich soulad s ostatními právy, jako je právo na zdraví a život;
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednatého řádu,
- A. vzhledem k tomu, že podle posledních údajů OSN je 19 % těhotných dívek v Paraguayi nezletilých, přičemž denně porodí 2 dívky ve věku do 14 let a mateřská úmrtnost dívek ve věkové skupině 10 až 14 let činí 2,13 % celkové mateřské úmrtnosti; vzhledem k tomu, že v Paraguayi, kde počet obyvatel činí 6,8 milionu, každý rok otěhotní 600 dívek ve věku do 14 let, přičemž podíl těhotných dětí je až desetinásobně vyšší než a v dalších zemích tohoto regionu;
- B. vzhledem k tomu, že v Latinské Americe je riziko mateřské úmrtnosti u mladistvých do 16 let čtyřnásobně vyšší a 65 % případů porodnické píštěle se vyskytuje u těhotenství mladistvých, což má nepříznivé dopady na jejich životy, včetně závažných zdravotních problémů a sociálního vyloučení; vzhledem k tomu, že těhotenství v raném věku je rovněž nebezpečné pro nemluvňata, kdy je úmrtnost oproti průměru o 50 % vyšší; vzhledem k tomu, že se až 40 % ženské populace v tomto regionu stalo obětí sexuálního násilí a 95 % potratů v Latinské Americe je nebezpečných;
- C. vzhledem k tomu, že dne 21. dubna 2015 přišla do Trinidadské porodní a dětské nemocnice v Asunciónu desetiletá dívka, u níž bylo zjištěno těhotenství ve 21. týdnu, vzhledem k tomu, že po vyšetření dívky ředitel nemocnice veřejně prohlásil, že je těhotenství této dívky vysoce rizikové; vzhledem k tomu, že nevlastní otec dívky, který byl na útěku, byl dne 9. května 2015 zadržen a obviněn z jejího znásilnění; vzhledem k tomu, že od ledna 2015 dívka navštívila různá zdravotnická zařízení a stěžovala si na bolesti břicha, avšak těhotenství bylo potvrzeno až 21. dubna;
- D. vzhledem k tomu, že dne 28. dubna 2015 matka této dívky požádala o dobrovolné ukončení těhotenství dcery s ohledem na její nízký věk a vysoké riziko pro její zdraví a život; vzhledem k tomu, že matka je ve vazbě, neboť neochránila dívku před sexuálním zneužíváním, které vedlo k těhotenství; vzhledem k tomu, že podle posledních zpráv byla tato desetiletá dívka poslána do zařízení pro mladé matky a byla odloučena od své vlastní matky;
- E. vzhledem k tomu, že již v lednu 2014 podala matka dívky oznámení ohledně sexuálního zneužití její dcery nevlastním otcem, avšak žalobci nepodnikli žádné kroky, nezahájili vyšetřování a ani nenařídili ochranná opatření, neboť se domnívali, že jí nic nehrozí;
- F. vzhledem k tomu, že tento případ je jen jedním z velmi mnoha případů v Paraguayi a dalších latinskoamerických zemích; vzhledem k tomu, že Paraguay i nadále z náboženských důvodů odpírá přístup k bezpečnému a legálnímu potratu, čímž porušuje právo dívky na zdraví, život a fyzickou a duševní integritu; vzhledem k tomu, že pokud se dítě narodí, bude dívka vystavena psychickým a zdravotním rizikům s ohledem na její věk a okolnosti, za nichž otěhotněla; vzhledem k tomu, že dne 7. května 2015 byl zřízen mezioborový panel odborníků složený ze tří kvalifikovaných pracovníků, kteří byli navrženi místními organizacemi, tří zaměstnanců ministerstva zdravotnictví a tří členů Nejvyššího soudu, jehož úkolem je sledovat stav této dívky;

- G. vzhledem k tomu, že podle čl. 109 odst. 4 trestního zákoníku Paraguaye je potrat zakázán ve všech případech s výjimkou situace, kdy těhotenství ohrožuje život ženy nebo dívky, a to bez dalších výjimek, a to i případů znásilnění, incestu či plodu neschopného života; vzhledem k tomu, že úřady uvedly, že zdraví dívky není ohroženo; vzhledem k tomu, že desetiletá dívka, která se stala obětí znásilnění, je proto nucena pokračovat ve svém nechtěném těhotenství a porodit;
- H. vzhledem k tomu, že odborníci z OSN varovali, že rozhodnutí paraguayských úřadů povede k hrubému porušení práva na život, zdraví a fyzickou a duševní integritu dívky a rovněž jejího práva na vzdělání a ohrozí tak její ekonomické a společenské vyhlídky;
- I. vzhledem k tomu, že podle článku 3 Úmluvy o právech dítěte musí být zájem dítěte hlavním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány, a vzhledem k tomu, že státy mají povinnost zajistit přístup k bezpečnému a legálnímu potratu, pokud je ohrožen život těhotné ženy;
- J. vzhledem k tomu, že v březnu 2015 Výbor OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva požádal Paraguay, aby přezkoumala a změnila své právní předpisy týkající se potratu a zajistila tak jejich soulad s ostatními právy, jako je právo na zdraví a život; vzhledem k tomu, že fyzické, sexuální a psychické násilí páchané na ženách představuje závažné porušení lidských práv;
- K. vzhledem k tomu, že se Paraguay aktivně zúčastnila 59. zasedání Komise OSN pro postavení žen, a vzhledem k tomu, že by všechny strany měly i nadále prosazovat Pekingskou akční platformu, co se mj. týče přístupu ke vzdělání a zdraví jakožto základním lidským právům, i k sexuálním a reprodukčním právům;
- L. vzhledem k tomu, že orgány, které monitorují provádění úmluv OSN, včetně Výboru pro lidská práva (HRC) a Výboru pro odstranění diskriminace žen při OSN (CEDAW), vyzvaly různé latinskoamerické země, aby stanovily výjimky z restriktivních právních předpisů týkajících se potratů v případě, kdy těhotenství ohrožuje život či zdraví ženy, kdy se jedná o závažné poškození plodu nebo kdy je těhotenství výsledkem znásilnění či incestu;
- M. vzhledem k tomu, že tento nelidský čin vážně tělesně ohrozil uvedenou dívku, která před těhotenstvím vážila pouhých 34 kg; vzhledem k tomu, že Světová zdravotnická organizace (WHO) definovala rizika těhotenství mladých dívek, jejichž těla nejsou stále plně vyvinuta; vzhledem k tomu, že Světová zdravotnická organizace označuje zdraví jako celkový dobrý tělesný, duševní a sociální stav, a nikoliv jen jakožto absenci nemoci nebo chatrného zdraví;
- N. vzhledem k tomu, že Výbor proti mučení dospěl k závěru, že omezení týkající se přístupu ke službám v oblasti reprodukčního zdraví společně se špatnými postupy v případech, kdy ženy tyto služby vyhledávají, mohou představovat porušení Úmluvy OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, kterou ratifikovaly Paraguay i EU, a to vzhledem k tomu, že ohrožují zdraví a životy žen nebo mohou jinak způsobit fyzické či duševní utrpení žen;
- O. vzhledem k tomu, že násilí páchané na ženách a dívkách, ať už se jedná o fyzické, sexuální nebo psychické násilí, patří i nadále mezi nejrozšířenější formy porušování

lidských práv a má dopad na všechny společenské vrstvy, avšak je stále jedním z nejméně oznamovaných trestných činů;

1. znovu odsuzuje zneužívání žen a veškeré násilí, které je na ženách a dívkách páčáno, zejména používání sexuálního násilí jako válečné zbraně a domácí násilí; vyzývá Paraguay, aby zajistila ženám a dívkám přístup k bezpečnému a legálnímu potratu, alespoň pokud jsou ohroženy na zdraví a životě, pokud je zjištěno závažné poškození plodu a v případě znásilnění a incestu;
2. vyjadřuje závažné obavy v souvislosti s vysokým počtem těhotných dětí v Paraguai; naléhavě vyzývá paraguayské orgány, aby splnily své mezinárodní závazky a chránily lidská práva tím, že zajistí, aby všechny dívky měly přístup k veškerým informacím a zdravotnickým službám při zvládání vysoce rizikových těhotenství, která jsou důsledkem znásilnění;
3. naléhavě vyzývá paraguayské orgány, aby výše uvedené znásilnění nezávisle a nestranně vyšetřily a aby byl pachatel předán spravedlnosti; vyzývá paraguayské orgány, aby neprodleně propustily dívčinu matku; vítá návrh poslanců paraguayského kongresu zvýšit sazbu odnětí svobody za znásilnění nezletilé osoby z 10 na 30 let;
4. bere na vědomí vytvoření mezioborového panelu odborníků a očekává, že tento panel komplexně posoudí stav dívky a zajistí dodržování jejích lidských práv, zejména práva na život, zdraví a fyzickou a duševní integritu;
5. považuje za politováníhodné, že těla žen a dívek jsou, zejména pokud jde o jejich sexuální zdraví a reprodukční práva, nadále předmětem ideologických bojů, a vyzývá Paraguay, aby uznala nezcizitelná práva žen a dívek na fyzickou integritu a samostatné rozhodování, pokud jde mimo jiné o přístup k dobrovolnému plánování rodičovství a bezpečnému a legálnímu potratu; domnívá se, že všeobecný zákaz potratů ze zdravotních důvodů a potratů v případech těhotenství v důsledku znásilnění a incestu, a odmítnutí poskytovat bezplatnou zdravotní péči v případech znásilnění, představuje týrání;
6. uznává, že porodnické násilí je kombinací institucionálního násilí a násilí páchaného na ženách a představuje závažné porušení lidských práv, jako je právo na rovné zacházení, zákaz diskriminace, právo na informace, integritu, samostatné rozhodování v oblasti zdraví a reprodukce, a mezi jeho důsledky patří ponižující a nelidský porod, zdravotní komplikace, závažná psychická újma, trauma a dokonce i úmrtí;
7. vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že vlády zavírají oči před nelidskými případy těhotenství dětí a sexuálního zneužívání žen v době, kdy třetina žen na celém světě zakusí ve svém životě násilí;
8. zdůrazňuje, že žádná desetiletá dívka není připravena na mateřství, a poukazuje na to, že dotčeným dívkám se neustále připomíná násilí na nich spáchané, což jim způsobuje závažný traumatický stres a může vést k dlouhodobým psychickým problémům;
9. naléhavě vyzývá Komisi, aby uspořádala svou činnost týkající se návrhu, který má předložit Parlamentu a Radě s cílem umožnit, aby EU ratifikovala a provedla Istanbulskou úmluvu, a zajistila tak soulad mezi vnitřní a vnější činností EU v oblasti násilí páchaného na dětech, ženách a dívkách;

10. vyzývá Radu, aby do pokynů EU týkajících se znásilnění a násilí páchaného na ženách a dívkách zahrnula problematiku bezpečných a legálních potratů; žádá Komisi, aby zajistila, aby se evropská rozvojová spolupráce řídila přístupem založeným na lidských právech se zvláštním důrazem na rovnost pohlaví a boj proti všem formám sexuálního násilí páchaného na ženách a dívkách; důrazně upozorňuje na skutečnost, že všeobecný přístup ke zdravotní péči, zvláště v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a s ním souvisejících práv, je základním lidským právem, a podtrhuje právo na dobrovolný přístup ke službám plánování rodičovství, včetně bezpečné a legální péče související s interrupcí, a potřebu informací a vzdělávání zaměřených na snižování úmrtnosti rodiček a kojenců a na odstranění všech forem násilí na základě pohlaví, včetně praxe mrzačení ženských pohlavních orgánů, dětských, předčasných a vynucených sňatků, selektivní interrupce podle pohlaví plodu, nucené sterilizace a znásilnění mezi manžely;
11. vybízí Komisi a Radu, aby vypracovaly metody pro shromažďování údajů a ukazatele popisující tento jev, a vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby se touto otázkou zabývala při vytváření a provádění strategií v oblasti lidských práv pro jednotlivé země; vyzývá dále ESVČ, aby vypracovala osvědčené postupy pro boj proti znásilnění a sexuálnímu násilí páchanému na ženách a dívkách ve třetích zemích s cílem potírat hlavní příčiny tohoto jevu; naléhavě vyzývá k tomu, aby poskytování humanitární pomoci ze strany EU a členských států nebylo podřízeno omezením ze strany jiných partnerských dárců, pokud jde o nezbytnou lékařskou péči, včetně přístupu k bezpečným potratům pro ženy a dívky, jež se stanou obětí znásilnění nebo incestu;
12. žádá představitele států a vlád EU-CELAC (Společenství latinskoamerických a karibských států), aby na své druhé vrcholné schůzce rozšířili kapitolu akčního plánu EU-CELAC na období 2013–2015, který přijali na své první vrcholné schůzce v Santiagu de Chile v lednu 2013, týkající se násilí na základě pohlaví s cílem stanovit jasný harmonogram činnosti a prováděcích opatření, která mají zaručit náležitou péči, pokud jde o prevenci a vyšetřování veškerých případů násilí páchaného na ženách, jejich potrestání a poskytnutí odpovídajícího odškodnění obětem;
13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládě a kongresu Paraguayské republiky, Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva, shromáždění Parlasur, Parlamentnímu shromáždění EU-Latinská Amerika a generálnímu tajemníkovi Organizace amerických států.